

TRABZON ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ
2023-2024 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI İDARE HUKUKU DERSİ PRATİK
ÇALIŞMASI- II (4.1.2024, Saat: 10:00)

Kurgusal Olay 1

(A) ve (B), belirli bir elektronik malı ithal edip iç pazara sunan iki şirket konumundadır. Piyasada bu iki şirket dışında ilgili elektronik ürünü ithal eden herhangi bir şirket bulunmamaktadır. Bu durumu fırsat bilen bu iki şirket, ilgili elektronik malı fahiş bir fiyata satma konusunda anlaşılır. Bu durumu fark eden (C) ise ilgili şirketleri rekabeti ortadan kaldıran bir anlaşma yaptıkları iddiası ile Rekabet Kurumuna şikâyet eder. Sonrasında ilgili kurumun karar organı olan Rekabet Kurulu, söz konusu şirketler hakkında rekabet mevzuatına aykırı davrandıkları gerekçesiyle oy çokluğu ile bir milyon TL idari para cezası işlemi tesis etmiştir. Bunun üzerine (A) şirketi, söz konusu idari para cezasına karşı Ankara İdare Mahkemesinde iptal davası açmıştır. Mahkeme, ilgili işleminin, metninde herhangi bir gerekçeye yer verilmemiş olması dolayısıyla iptaline karar vermiştir. İptal kararının gerekçesinde, işlem metninde gerekçe bulunmamasının işlemi sebep unsuru yönünden hukuka aykırı kıldığına dayanılmıştır.

İlgili Mevzuat

4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun

Madde 20 - Mal ve hizmet piyasalarının serbest ve sağlıklı bir rekabet ortamı içinde teşekkülünün ve gelişmesinin temini ile bu Kanunun uygulanmasını gözetmek ve Kanunun kendisine verdiği görevleri yerine getirmek üzere kamu tüzel kişiliğini haiz idarî ve malî özerkliğe sahip Rekabet Kurumu teşkil edilmiştir.

Kurumun ilişkili olduğu Bakanlık, Ticaret Bakanlığıdır.6 Kurum görevini yaparken bağımsızdır.

Hiçbir organ, makam, merci ve kişi Kurumun nihai kararını etkilemek amacıyla emir ve talimat veremez.

Kurumun merkezi Ankara'dadır.

Madde 22 - Rekabet Kurulu, Kurumun karar organı olup biri Başkan biri İkinci Başkan olmak üzere Cumhurbaşkanı tarafından atanan toplam yedi üyeden oluşur.

Başkanlığın Görev ve Yetkileri

Madde 30- Başkanlığın görev ve yetkileri şunlardır:

a) Kurumun karar organı olan Rekabet Kurulu ile hizmet birimlerinin uyumlu, verimli, disiplinli ve düzenli bir biçimde çalışmasının en üst düzeyde organizasyonu ve koordinasyonunu sağlamak, Kurum hizmet birimleri arasında çıkabilecek görev ve yetki sorunlarını çözmek,

(...)

k) (Ek: 24.10.2011-KHK-661/56. Md) Başkan Yardımcıları ve Baş Hukuk Müşaviri hariç Kurum personelini atamak.

Kararlarda Bulunması Gereken Hususlar

Madde 52- Kararlar aşağıdaki hususları ihtiva eder:

a) Kararı veren Kurul üyelerinin adları ve soyadları,

b) İnceleme ve araştırmayı yapanların adları ve soyadları,

c) Tarafların ad ve unvanları ile ikametgahları ve ayırıcı nitelikleri,

- d) *Tarafların iddialarının özeti,*
- e) *İnceleme ve tartışılan ekonomik ve hukukî konuların özeti,*
- f) *Raportörün görüşü,*
- g) *İleri sürülen bütün delillerin ve savunmaların değerlendirilmesi, h) Gerekçe ve kararın hukukî dayanağı,*
- i) *Sonuç,*
- k) *Varsa karşı oy yazıları.*

5018 Sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanunu

(III) SAYILI CETVEL

DÜZENLEYİCİ VE DENETLEYİCİ KURUMLAR

- 1) *Radyo ve Televizyon Üst Kurulu*
- 2) *Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu*
- 3) *Sermaye Piyasası Kurulu*
- 4) *Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu*
- 5) *Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu*
- 6) *Kamu İhale Kurumu*
- 7) *Rekabet Kurumu*
- 8) *Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu*
- 9) *Kişisel Verileri Koruma Kurumu*
- 10) *Nükleer Düzenleme Kurumu*
- 11) *Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu*

Sorular

- 1) Rekabet Kurumu ve Rekabet Kurulunun Türk idare teşkilatı içindeki yerini tespit ediniz.
- 2) Rekabet Kurumunun içinde bulunduğu idari birim çeşidinin nitelik bakımından diğer idari birimlerden farkı var mıdır? Ayrıntılı olarak açıklayınız.
- 3) Rekabet Kurumunun Türk idare teşkilatı içindeki diğer idari birimler karşısında özerk bir konumu var mıdır? Cevabınız olumsuz ise gerekçesini, olumlu ise var olduğunu düşündüğünüz özerkliğin hangi konularda söz konusu olduğunu yukarıdaki mevzuat hükümleri ve idare hukuku bilgileriniz ekseninde açıklayınız.
- 4) Olaydaki idari işlem ya da işlemleri tespit edip nitelendiriniz.
- 5) (A) şirketi, hakkında tesis edilen idari para cezasının, yaptığı rekabet ihlali karşısında ölçüsüz olduğunu düşünmektedir. Bu düşünce, ilgili idari cezanın hangi unsur bakımından hukuka aykırı olduğuna dairdir?
- 6) Ankara İdare Mahkemesinin iptal kararının gerekçesi hukuka uygun mudur?
- 7) Olaydaki idari cezanın gerekçeli olarak tesis edilmiş olması ve fakat bu işlem metninde işleme katılmayan üyelerin karşı oylarına yer verilmediği ihtimalinde, mahkemenin ilgili işlemi bu nedenle şekil unsuru yönünden iptal etmesi hukuka uygun olur muydu?

Kurgusal Olay 2

Cumhurbaşkanı tarafından tesis edilen bir karar şu ifadeleri içermektedir: "*Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanı, 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 35'inci maddesi ile 3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2'nci maddesi gereğince görevden alınmış ve bu suretle boşalan Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Başkanlığına, 3 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 2. maddesi gereğince Merkez Bankasının halihazırdaki Başkan Yardımcısı atanmıştır*". Görevden alınan Merkez Bankası Başkanı, görev süresi henüz dolmadan görevden alınması sonucunu doğuran söz konusu kararın hukuka aykırı olduğunu düşünmekte ve ilgili karara karşı iptal davası açmayı planlamaktadır.

İlgili Mevzuat

375 sayılı KHK Ek Madde 35- (Ek: 2/7/2018-KHK-703/178 md.)

Üst kademe kamu yöneticisi kadro, pozisyon ve görevlerine atanabilmek için Cumhurbaşkanlığı kararnamesinde belirtilen şartları taşımak gerekir.

(...)

Cumhurbaşkanınca süreli atanan üst kademe kamu yöneticileri, ilgili kanunlarda öngörülen görevden alma gerekçeleri yanında kurumsal hedeflere ulaşamaması nedeniyle de süreleri tamamlanmadan görevlerinden alınabilirler.

3 sayılı Üst Kademe Kamu Yöneticileri ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Atama Usullerine Dair Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

Madde 2- (1) Anayasanın 104 üncü maddesine göre yürütme yetkisinin sahibi olan Cumhurbaşkanı, atamaya yetkili amirlere ait yetkileri haizdir.

(2) Bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kadro, pozisyon ve görevlere Cumhurbaşkanı kararıyla, (II) sayılı cetvelde yer alan kadro, pozisyon ve görevlere Cumhurbaşkanı onayı ile atama yapılır.

Madde 4- (1) Bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine ekli (I) sayılı cetvelde yer alanların görev süresi, atandıkları tarihte görevde bulunan Cumhurbaşkanının görev süresini geçemez. Cumhurbaşkanının görevi sona erdiğinde, bunların görevi de sona erer. Ancak bunlar, yerlerine atama yapılmıncaya kadar görevlerine devam eder. Görev süreleri sona erenler, yeniden atanabilir. Bunlar, görev süreleri sona ermeden de Cumhurbaşkanınca görevden alınabilir.

Madde 7- (1) 4 üncü madde hükümleri bu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesine ekli (III) sayılı Cetvelde yer alanlar hakkında uygulanmaz. Bunların görev süreleri ekli (III) sayılı Cetvelde gösterilmiştir.

Not: 3 sayılı CBK'nın Ekindeki (I) Sayılı Cetvelde Merkez Bankası Başkanı da sayılmış ve (III) sayılı Cetvelde Merkez Bankası Başkanının görev süresi 4 yıl olarak belirlenmiştir. Olayda ise Merkez Bankası Başkanı bu görev süresinin bitimine 1 yıl var iken görevden alınmıştır.

Sorular

- 1) Olaydaki idari işlem ya da işlemleri idari işlem teorisi yönünden tasnif ederek nitelendiriniz. Bu işlem ya da işlemlerin herhangi bir kanuna dayanmasının zorunlu olup olmadığını belirtiniz.
- 2) Merkez Bankası Başkanının ilgili karara karşı iptal davası açması mümkün müdür? Bu soruya vereceğiniz cevap olumsuz ise gerekçesini, cevabınız olumlu ise ilgili davanın hangi mahkemede açılabileceğini belirtiniz.
- 3) Olaydaki idari işlem ya da işlemlerin hukuka uygun olup olmadığını idari işlemlerin tüm unsurları yönünden ayrıntılı olarak değerlendiriniz.

Mevzuat Değerlendirme Sorusu: Aşağıda verilen iki mevzuat hükmünü idare hukuku bilgileriniz ekseninde değerlendiriniz

3046 Sayılı Bakan Yardımcılarının Mali Hakları ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun

Madde 19/A- (Ek : 3/6/2011 – KHK-643/2 md.; Değişik: 2/7/2018-KHK-703/41 md.) Bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşlar (10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumlar dahil), Cumhurbaşkanınca, Cumhurbaşkanlığı veya bakanlıklarla ilgilendirilebilir. Söz konusu kuruluşların özel kanunlarında veya Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde bağlı, ilgili ve ilişkili olunan bakanlığa ya da bakana verilen yetki ve görevler ilgilendirilen bakanlık veya bakan tarafından kullanılır ve yerine getirilir. Bakan, bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların (5018 sayılı Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan kurumlar dahil) her türlü faaliyet ve işlemlerini denetlemeye yetkilidir.

1 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi

MADDE 503 - (1) Bakan, bakanlık kuruluşunun en üst amiri olup, bakanlık icraatından ve emri altındakilerin faaliyet ve işlemlerinden sorumlu, bakanlık merkez, taşra ve yurtdışı teşkilatı ile bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların faaliyetlerini, işlemlerini ve hesaplarını denetlemekle görevli ve yetkilidir

Yargı Kararlarını Değerlendirme Sorusu: Aşağıda bulunan yargı kararı pasajlarını, idare hukuku bilgileriniz ekseninde değerlendiriniz.

“Anayasa'nın 127. maddesinde (...) Hizmet yönünden yerinden yönetim kuruluşları üzerinde merkezi idarenin vesayet yetkisine sahip olduğu hususu belirtilmemiş; ancak, mahalli idareler üzerinde bu yetki var ise hizmet yönünden yerinden yönetim kuruluşlarında da var olduğunu kabul etmek gerekmektedir. Ayrıca, Anayasa'nın 123. maddesinde yer alan idarenin bütünlüğü ilkesi de bu hususu destekler niteliktedir”¹.

“Anayasanın 123 üncü maddesindeki, idarenin kuruluş ve görevleriyle bir bütün olduğu yolundaki ilke, idarenin tek bir kuruluştan ibaret olacağı ve idarenin her biriminin idareye ait bütün işleri yapmakla görevli ve yetkili olduğu anlamına gelmemektedir. Bu ilke, Devletin tekliği ilkesinin bir sonucu olarak 'idare' sözcüğünün genel idare yanında, mahalli idareleri, hizmet yönünden yerinden yönetim kuruluşlarını birlikte ifade edeceğini belirtmektedir. (...) Bunun sonucu olarak Devlet tüzelkişiliğinden başka, onun yanında, çeşitli kamu tüzel kişileri ortaya çıkmıştır. Bir başka deyimle, bugün kamu hizmetleri genel idare başta olmak üzere, mahalli idareler ve hizmet yerinden yönetim kuruluşları tarafından yürütülmektedir. / Maddede idarenin kuruluş ve görevleri hakkında bir bütün olduğu ilkesi getirilmek suretiyle, Türkiye Cumhuriyetinin ülkesi ve Milletiyle bölünmez bütünlüğünün de bir sonucu olarak, idarenin yerine getirdiği çeşitli görevlerle bu görevleri yerine getiren kuruluşlar arasında birlik sağlanmaktadır. / Dolayısıyla, nitelikleri gereği bazı hizmetler ayrı tüzel kişilikler eliyle görülmek yoluna gidilse de, idarenin bütünlüğü ilkesinin gereği olarak bunlar denetime bağlı kalacaklardır.”²

¹ Anayasa Mahkemesi, E. 2011/142, K. 2013/52, KT. 03.04.2013. Aynı yönde bkz. E. 2011/150, K. 2013/30, KT. 14.02.2013.

² Danıştay 1. Dairesi, E. 1984/291, K. 1984/294, KT. 20.12.1984.